

Sygn. akt VI U 2284/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Herman

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 marca 2014 r. w S.

sprawy B. G. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania B. G. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 6 listopada 2013 roku nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje B. G. (1) prawo do emerytury, poczynając od 12 marca 2013 roku;

II. stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji w niniejszej sprawie.

UZASADNIENIE

Decyzją z 6 listopada 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił B. G. (1) prawa do emerytury po osiągnięciu 60 roku życia, z uwagi na nieudowodnienie przez niego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił tylko 13 lat, 3 miesiące i 10 dni pracy w szczególnych warunkach. Wyjaśnił, iż odmówił zaliczenia do stażu takiej pracy:

- okresu od 8 maja 1972r. do 31 marca 1976r. – gdyż przedłożony „dokument nie jest świadectwem i brak jest powołanej podstawy prawnej dotyczącej wykazu pracy i zajmowanego stanowiska pracy w szczególnych warunkach oraz informacji czy praca ta wykonywana była stale i w pełnym wymiarze pracy”,

- okresu od 1 stycznia 1990r. do 6 marca 1992r. – gdyż przedłożony „dokument nie jest świadectwem, brak jest powołanej podstawy prawnej w sprawie zajmowanego stanowiska pracy w szczególnych warunkach zgodnego z

zarządzeniem resortowym, ponadto z dokumentu nie wynika czy praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze pracy”,

- okresu od 9 lutego 1992r. do 30 czerwca 1993r. – gdyż „data początku okresu jest błędna (ze świadectwa pracy wynika, że zatrudnienie rozpoczęło się dnia 9.03.1993r.), ponadto dokument nie jest świadectwem, brak jest powołanej podstawy prawnej w sprawie zajmowanego stanowiska pracy w szczególnych warunkach zgodnego z zarządzeniem resortowym, ponadto z dokumentu nie wynika czy praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze pracy”,

- okresu od 19 sierpnia 1996r. do 31 sierpnia 1998r. – gdyż „dokument nie jest świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze lecz świadectwem wykonywania pracy zaliczonej do I kategorii zatrudnienia.”

B. G. (1) odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. Wyjaśnił, że w okresie od 16 stycznia 1975r. do 31 marca 1976r. oraz od marca 1979r. do czerwca 1980r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniosła o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. G. (1) urodził się w dniu (...). Jego łączny staż ubezpieczeniowy (udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe) na dzień 1 stycznia 1999r. przekraczał 25 lat.

Ubezpieczony nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Okoliczności niesporne, a nadto dowody – dokumenty w aktach ZUS O/S. dot. B. G..

Wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w organie emerytalnym w dniu 18 lutego 2013 roku. Do wniosku tego dołączył szereg świadectw i zaświadczeń, w tym m.in.:

- „zwykłe” świadectwo pracy z dnia 12 października 1998 r. opatrzone pieczęcią nagłówkową przedsiębiorstwa „(...) w D., należącego do R. J. (1) i własnoręcznym podpisem R. J., stwierdzające fakt zatrudnienia B. G. w (...) R. D. w okresie od 1 stycznia 1991 r. do 6 marca 1992 r., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku operatora dźwigu. Punkt 8. tego świadectwa, dotyczący wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pozostał niewypełniony. R. J. (1) wydał jednak B. G. tego samego dnia odrębny, podpisany przez siebie, dokument, zatytułowany „zaświadczenie” o treści: „Zaświadczam, że pan B. G. (1) był zatrudniony w (...) R. J. (1) w okresie od 1.01.1990 do 6.03.1992r. na stanowisku operatora dźwigu / praca w szczególnych warunkach – Dz.U. nr 8, poz. 43 Wykaz A dział V pkt.3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r./”;

- datowane na 16 grudnia 2012r. zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, opatrzone pieczęcią nagłówkową przedsiębiorstwa „(...) w D., należącego do R. J. (1) i własnoręcznym podpisem R. J., w którym wskazano, że B. G. (1) był zatrudniony w tym przedsiębiorstwie w okresie od 01.01.1991r. do 06.03.1992r. jako operator dźwigu samojezdnego w pełnym wymiarze czasu pracy, z wyszczególnieniem uzyskanych w poszczególnych latach zarobków;

- świadectwo pracy z dnia 29 czerwca 1993r. (duplikat, wystawiony w dniu 20 grudnia 2012r.) za okres pracy w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) i podpisane przez właściciela przedsiębiorstwa, E. K., w którym wskazano, że B. G. (1) był zatrudniony w okresie od 9 marca 1992r. do 30 czerwca 1993r. w pełnym wymiarze czasu pracy i wykonywał w tym czasie pracę operatora dźwigu. Do dokumentu dołączono „zaświadczenie” z 18 września 1998r. wystawione przez Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) w D. i podpisane przez główną księgową tego przedsiębiorstwa, w którym wskazano, że „B. G. (1) był zatrudniony w (...) w D. w okresie od 9.02.1992 do 30.06.1993. W/w pracował jako operator

dźwigu (praca w szczególnych warunkach – Dz.U. nr 8 poz. 43 Wykaz A dział V pkt 3 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983).”;

- świadectwo pracy z dnia 31 sierpnia 1998r. za okres pracy w (...) G. F. w D., podpisane przez właścicielkę przedsiębiorstwa, G. F., w którym wskazano, że B. G. (1) był zatrudniony w tym przedsiębiorstwie w okresie od 19 sierpnia 1996r. do 31 sierpnia 1998r. w pełnym wymiarze czasu pracy i wykonywał w tym czasie pracę kierowcy. W świadectwie w punkcie 8. dotyczącym wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazano, że ubezpieczony wykonywał taką pracę „w okresie od 19.08.1996r. do 31.08.1998r. na stanowisku kierowca”. Oprócz tego do akt ZUS złożone wystawione przez G. F., jako właścicielkę przedsiębiorstwa (...) „Świadectwo wykonywania pracy zaliczonej do I kategorii zatrudnienia”, datowane na 31 sierpnia 1998r., w którym wskazano, że B. G. (1) w okresie od 19 sierpnia 1996r. do 31 sierpnia 1998r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowca samochodów ciężarowych na stanowisku kierowca wymienionym w dziale nr VIII poz. Nr 2 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 85 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 07.02.1983r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia.”

Okoliczności niesporne, a nadto dowody:

- wniosek o emeryturę – k. 1-3 plik I akt ZUS O/S. dot. B. G.;

- świadectwa pracy, świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, zaświadczenia - k. 20-24, 30-31 plik I akt ZUS O/S. dot. B. G..

Wśród dokumentów złożonych przez B. G. wraz z wnioskiem o emeryturę znalazły się też dwie oryginalne legitymacje ubezpieczeniowe, zawierające wpisy poszczególnych pracodawców potwierdzające okresy jego zatrudnienia i wysokość zarobków. Z wpisów dokonanych w legitymacji wynika, że w okresie od 1 września 1969r. do 2 maja 1972r. B. G. (1) był zatrudniony w Zakładach (...) w D. jako uczeń nauki zawodu. Okres ten został wymieniony także w świadectwie pracy wystawionym przez Zakłady (...) w D. jako okres zatrudnienia podlegający zaliczeniu do okresu zatrudnienia, od którego zależy długość okresu wypowiedzenia.

Dowody:

- świadectwo pracy z dnia 31.03.1976r. – k. 8 akt ZUS O/S. dot. B. G.;

- legitymacja ubezpieczeniowa – koperta k. 34 akt ZUS O/S. dot. B. G..

W dniu 3 kwietnia 2013r. do Inspektoratu ZUS w M. wpłynęło pismo z 26 marca 2013r., złożone w imieniu Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) w D., podpisane przez jego główną księgową, zatytułowane „wyjaśnienie”. W treści tego pisma wskazano, iż „w związku z niejasnościami dotyczącymi okresu zatrudnienia” B. G. przedsiębiorstwo informuje, że był on jego pracownikiem w okresie od 9 marca 1992r. do 30 czerwca 1993r. w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód: pismo z 26.03.2013r. - k. 39 akt ZUS O/S. dot. B. G..

B. G. (1) pracował w warunkach szczególnych, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresach:

- od 1 kwietnia 1976 r. do 31 grudnia 1978 r. w Przedsiębiorstwie (...)w Ś.(...) w D.jako operator żurawia;

- od 11 czerwca 1980r. do 30 listopada 1984r. – w Przedsiębiorstwie (...) w G. W.. Zajezdni (...), na stanowisku operatora dźwigu H. (...),

- od 12 grudnia 1984r. do 31 grudnia 1990r. – w Spółdzielni (...) w G. (...) Oddziale w D. jako kierowca-operator dźwigu.

co dało łącznie 13 lat 3 miesiące i 10 dni stażu pracy w warunkach szczególnych.

Niesporne.

Pierwszą pracą zawodową B. G. (1) była praca w Zakładach (...) w D. jako uczeń nauki zawodu w okresie od 1 września 1969r. do 2 maja 1972r.

Dowody:

- świadectwo pracy z dnia 31.03.1976r. – k. 8 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- legitymacja ubezpieczeniowa – koperta k. 34 akt ZUS O/S. dot. B. G..

Kolejne zatrudnienie B. G. podjął w Zakładach (...) w D.. Pracował tam od 8 maja 1972r. do 31 marca 1976r., z tym że w okresie od 27 października 1972r. do 14 października 1974r. odbywał zasadniczą służbę wojskową.

W początkowym okresie zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie B. G. wykonywał różne prace fizyczne. W tym czasie – od 21 kwietnia 1972r. - posiadał wyłącznie prawo jazdy kategorii B.

Bezpośrednio po powrocie z wojska ubezpieczony rozpoczął kurs w zakresie prawa jazdy kategorii C – stosowne uprawnienia uzyskał z dniem 16 stycznia 1975r. Wówczas, poczynając od 16 stycznia 1975r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w szczególnych warunkach pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Jeździł w tym czasie pojazdami marki (...)S. (...), którymi w zależności od potrzeb woził tarcicę, między innymi do G.i S..

Dowody:

- zaświadczenie o odbywaniu służby wojskowej – k. 7 w aktach ZUS O/S. dot. B. G.;
- świadectwo pracy z dnia 31.03.1976r. oraz zaświadczenie z 7.09.1998r. – k. 8-9 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- zeznania B. G. (1) – k. 49-50 w zw. z k. 52 akt sprawy oraz w formie elektronicznej;
- kserokopia prawa jazdy ubezpieczonego – k. 43 akt sprawy;
- zeznania świadka K. K. – k. 51 akt sprawy oraz w formie elektronicznej;
- zeznania świadka T. S. – k. 51-52 akt sprawy oraz w formie elektronicznej;
- akta osobowe ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w (...) w D. – k. 34 akt sprawy.

W dniu 30 czerwca 1977r., po odbyciu kursu w (...)Zakładzie (...)w S., B. G. uzyskał uprawnienia operatora dźwigu w zakresie klasy III, specjalność żurawie kołowe samojezdne samochodowe, do 10 ton.

Dowody:

- zeznania B. G. (1) – k. 50 w zw. z k. 52 akt sprawy oraz w formie elektronicznej;
- odpis uprawnienia operatora dźwigu – w aktach osobowych B. G. z okresu pracy w (...) D. – k. 9 tych akt, k. 36 akt sprawy sądowej.

W okresie od 9 stycznia 1979r. do 16 marca 1979r. B. G. (1) pracował w (...)w S.(...)R.Placówce Terenowej D.jako kierowca.

Dowód: świadectwo pracy z 16.03.1979r. – k. 12 akt ZUS O/S. dot. B. G..

W okresie od 20 marca 1979r. do 4 czerwca 1980r. B. G. był pracownikiem Ośrodka (...) w S.(...) w D.. W okresie czternastodniowego okresu próbnego był przy tym zatrudniony jako pomocnik kierowcy, a po tej dacie, poczynając od 5 kwietnia 1979r., aż do końca zatrudnienia, nieprzerwanie jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Jeździł wówczas stale jednym pojazdem, samochodem marki (...).

Dowody:

- świadectwo pracy z 6.06.1980r. – k. 13 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- kopia umowy o pracę z 19.03.1979r. oraz zmiany angażu z 5.04.1979r. – k. 45, 48 akt sprawy;
- zeznania B. G. (1) – k. 50 w zw. z k. 52 akt sprawy oraz w formie elektronicznej;
- dokumentacja w aktach osobowych B. G. z okresu zatrudnienia w (...) S. – k. 36 akt sprawy.

W okresie od 1 stycznia 1991r. do 6 marca 1992r. B. G. (1) pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w przedsiębiorstwie (...) w D., należącym do R. J. (1), wykonując tam stale w szczególnych warunkach pracę operatora dźwigu. Wykonywał wówczas pracę tego samego rodzaju, na tym samym sprzęcie, co w czasie poprzedniego zatrudnienia, tj. pracy w Spółdzielni (...) w G. Oddziale w D.. Wynikało to z tego, że R. J. przejął część tego zakładu pracy wraz ze sprzętem.

Dowody:

- świadectwo pracy z 12.10.1998r. – k. 20 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu - k. 21 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- zaświadczenie dot. pracy w szczególnych warunkach z 12.10.1998r. – k. 22 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- zeznania B. G. (1) – k. 50 w zw. z k. 52 akt sprawy oraz w formie elektronicznej.

W okresie od 9 marca 1992r. do 30 czerwca 1993r. B. G. (1) pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, w szczególnych warunkach, w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w D., należącym do E. K.. Wykonywał tam stale pracę operatora dźwigu. Był to dźwig samobieżny; praca była wykonywana na budowach.

Po dniu 14 listopada 1991r. korzystał z zasiłków chorobowych w okresach: 29 lipca 1992r., od 14 września do 17 października 1992r., od 15 do 19 lutego 1993r., od 19 do 23 kwietnia 1993r., od 26 do 30 kwietnia 1993r., od 1 do 21 czerwca 1993r., tj. łącznie przez 71 dni.

Dowody:

- świadectwo pracy z 29.06.1993r. (duplikat) – k. 23 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu - k. 25 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- zaświadczenie dot. pracy w szczególnych warunkach z 18.09.1998r. – k. 24 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- karta zasiłkowa - k. 26 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- zeznania B. G. (1) – k. 50 w zw. z k. 52 akt sprawy oraz w formie elektronicznej;
- akta osobowe B. G. z okresu zatrudnienia w (...) – k. 31 akt sprawy.

W okresie od 19 sierpnia 1996r. do 31 sierpnia 1998r. B. G. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych w przedsiębiorstwie (...) w D., którego właścicielką była G. F.. W tym czasie stale

wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Jeździł wówczas stale pojazdem marki I., o ładowności około 6-8 ton. Woził nim pojemniki na śmieci.

W czasie tego zatrudnienia otrzymał wynagrodzenie za czas choroby w następujących okresach: od 12 do 20 lutego 1997r., od 12 do 21 czerwca 1997r., od 16 lipca do 14 sierpnia 1992r., od 2 do 11 marca 1998r., od 9 czerwca do 11 lipca 1998r. i od 27 do 31 lipca 1998r.

Dowody:

- świadectwo pracy z 31.08.1998r. – k. 30 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- świadectwo wykonywania pracy zaliczonej do I kategorii zatrudnienia - k. 31 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- legitymacja ubezpieczeniowa - k. 34 akt ZUS O/S. dot. B. G.;
- zeznania B. G. (1) – k. 50 w zw. z k. 52 akt sprawy oraz w formie elektronicznej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Zgodnie z przepisem art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity obowiązujący w dacie wydania zaskarżonej decyzji: Dz. U. z 2009 Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.; dalej jako: ustawa emerytalna) - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

W myśl przepisu art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wykaz prac zaliczanych do prac w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze zamieszczony został w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Przepis §4 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi przy tym, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W myśl przepisu §2 powołanego aktu prawnego, okresami pracy uzasadniającymi prawo do emerytury są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o którym mowa stwierdza przy tym zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych

warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 cytowanego rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

W załączniku do powyższego rozporządzenia, w Wykazie A w dziale VIII, zatytułowanym „W transporcie i łączności”, w podtytule „Transport”, pod pozycją 2 wskazano, że pracami w szczególnych warunkach są „prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu Z kolei w dziale V tegoż wykazu, dotyczącym prac w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych, pod pozycją 3. do prac w szczególnych warunkach zaliczono prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych.

Rozporządzenie z 7 lutego 1983r. jest aktem prawa powszechnego, który musi być brany w niniejszej sprawie pod uwagę. Należy jednak zaakcentować, że nie znajduje żadnego uzasadnienia wyartykułowane w zaskarżonej decyzji stanowisko organu rentowego, zgodnie z którym potwierdzenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach dokonane przez pracodawcę, musi – aby mieć moc wiążącą – odwoływać się do „zarządzeń resortowych”, tj. zarządzeń wydanych przez poszczególnych ministrów. Jak przyjmuje się bowiem niespornie w orzecznictwie i doktrynie od wielu już lat zarządzenia takie muszą być traktowane jako szczególne źródło prawa o charakterze wewnętrznym, które zgodnie z art. 93 ust. 2 Konstytucji mogą być adresowane wyłącznie do podmiotów podległych organowi, który je wydał, a które nie mogą kształtować sytuacji prawnej podmiotu spoza układu organizacyjnego podległego organowi wydającemu dany akt, ani stanowić podstawy decyzji wobec obywateli, osób prawnych oraz innych podmiotów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2004r., II UK 79/04). Analogiczne stanowisko wyraził również Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 16 października 2003 roku (sygn. akt III Aua 1508/02), w którym stwierdził, iż „wykazy stanowisk zamieszczone w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), obowiązują w każdym podmiocie, w którym jest wykonywana wskazana w nich praca. Natomiast wykazy pochodzące od poszczególnych ministrów nadal zachowują wartość, lecz jedynie informacyjną i uściślającą, także w każdym podmiocie zatrudniającym pracowników na takich stanowiskach”. Dalej Sąd ów doprecyzował, że uściślenia wykazów stanowisk wymienionych w załączniku do omawianego rozporządzenia, dokonane (w innym czasie) przez właściwych ministrów, nie mają wartości normatywnej, ale wyłącznie informacyjną. Wynika to stąd, że w świetle Konstytucji z 1997 r. rozporządzenie jako akt wykonawczy oparty na ustawie nie może zawierać subdelegacji. W państwie prawnym nie jest dopuszczalne zamieszczenie w rozporządzeniu jako akcie wykonawczym upoważnienia do podejmowania określonych działań przez inny podmiot i wyposażanie go w kompetencje wykonawcze. Powyższe stanowisko w pełni zgodne jest także z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy, w uchwale z 13 lutego 2002 roku, sygn. akt III ZP 30/01, w której jednoznacznie wskazano, że przepisy zarządzeń resortowych nie należą do grupy tych przepisów dotychczasowych, które z mocy art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej mają zastosowanie do pracowników, o których mowa w art. 32 ust. 2 tejże ustawy.

Powyższe oznacza, że oceniając uprawnienia ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury, należało odnieść się wyłącznie do przepisów wskazanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z 1983 roku.

Ponadto, oceniając zasadność postępowania organu rentowego, który uznał za niemiarodajne trzy posiadane przez B. G. dokumenty potwierdzające wykonywanie przez niego pracy w szczególnych warunkach (za okres zatrudnienia w (...) R. J., (...) oraz przedsiębiorstwie (...)), trzeba było sprawdzić, czy postąpił on stosownie do przepisów obowiązującego w dacie wydania zaskarżonej decyzji rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011r., nr 237, poz. 1412). W rozporządzeniu tym – inaczej niż w obowiązującym uprzednio rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. z 1983r., nr 10, poz. 49 z późn. zm.) – nie przewidziano bowiem żadnych szczególnych wymogów, jakie powinny spełniać pisma potwierdzające okresy pracy w warunkach szczególnych. Jedynym przepisem, który obecnie ma zastosowanie jest przepis § 22 ust. 1 nowego rozporządzenia, zgodnie z którym „środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o

pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności: 1) legitymacja ubezpieczeniowa; 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.” Powyższe oznacza, że całkowicie pozbawione podstaw było postępowanie organu rentowego, który uznał trzy wyżej wymienione dokumenty za niemiarodajne, argumentując że nie są one „świadectwami”. Jak bowiem wynika z przywołanego wyżej przepisu, ustawodawca nie wymaga obecnie przedłożenia „świadectwa”, uznając za w zupełności wystarczające legitymowanie się przez pracownika „innym dokumentem”. Skoro więc B. G. złożył w ZUS trzy podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania jego byłych pracodawców dokumenty, z których jasno wynika w jakich okresach, na jakich stanowiskach i w jakim wymiarze czasu pracy był u nich zatrudniony oraz w których jednoznacznie i w sposób nie budzący najmniejszych wątpliwości wskazano, że w wymienionych w tych dokumentach okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, z przywołaniem stosownych przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., obowiązkiem organu rentowego było zaliczenie tych okresów do stażu pracy B. G. w warunkach szczególnych. Jeśli zaś organ rentowy miał jakieś wątpliwości, winien był przeprowadzić stosowne postępowanie wyjaśniające, także z udziałem B. G., zobowiązując go do złożenia określonych dokumentów; w żadnej jednak mierze nie mógł w sposób arbitralny i pozbawiony podstaw prawnych zakwestionować miarodajności złożonych świadectw pracy.

W tym miejscu należy wskazać, iż jedyna realna wątpliwość mogła w ocenie Sądu początkowo istnieć w odniesieniu do dokumentu wystawionego przez przedsiębiorstwo (...), a to z uwagi na rozbieżność w określeniu początkowego roku zatrudnienia ubezpieczonego (wskazano rok 1993 zamiast 1992). Wątpliwość ta została jednak rozwiana jeszcze przed wydaniem zaskarżonej decyzji, gdyż pracodawca nadesłał stosowne wyjaśnienia. Organ rentowy mógł jednak usunąć je także wcześniej, samodzielnie – gdyby tylko posłużył się danymi zawartymi w legitymacji ubezpieczeniowej B. G., który ten w oryginale złożył do akt ZUS.

Mając powyższe na uwadze, uwzględniając fakt, że zakwestionowane dokumenty dotyczą okresu znacznie dłuższego niż brakujący ubezpieczonemu do 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych okres 1 roku, 8 miesięcy i 20 dni (nawet gdy od tych okresów odliczyć czas korzystania z zasiłków i wynagrodzeń chorobowych po 14 listopada 1991r.), i wynika z nich, że ubezpieczony wykonywał w owym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy bądź jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, bądź jako operator dźwigu, należało uznać, że spełnia on wszystkie przesłanki wymagane do przyznania mu prawa do emerytury. Już tylko więc z tego powodu zaskarżona decyzja musiała być zmieniona.

Niezależnie od powyższego, sąd przeprowadził jednak dalsze postępowanie dowodowe (jako że nie powodowało to przewlekłości postępowania – cały proces ograniczył się do przeprowadzenia jednej rozprawy) w celu zbadania, czy także w innych okresach – za które B. G. nie posiadał świadectwa pracy w warunkach szczególnych – ubezpieczony wykonywał pracę podlegającą zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych. W tym celu sąd przeprowadził dowód z dokumentów zawartych w aktach emerytalnych ubezpieczonego oraz w jego aktach osobowych z okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w D. i Ośrodku (...) w S. (na marginesie w tym miejscu trzeba także wskazać iż przeprowadzono także dowód z akt osobowych B. G. z okresu jego pracy w przedsiębiorstwie (...)). Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości sądu. Zostały one sporządzone w sposób zgodny z przepisami prawa, przez uprawnione do tego osoby, w ramach ich kompetencji, oraz w sposób rzetelny, stąd też sąd ocenił je jako wiarygodne. Prymat wiarygodności przyznał sąd także zeznaniom ubezpieczonego i dwóch przesłuchanych świadków, które były spójne, konsekwentne i zbieżne ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją dotyczącą zatrudnienia B. G..

W ocenie Sądu z dowodów tych wynika jasno i w sposób niebudzący wątpliwości, że także w okresie od 16 stycznia 1975r. (tj. od uzyskania uprawnień do kierowania samochodami ciężarowymi) do 31 marca 1976r. (w czasie pracy w (...) w D.) oraz w okresie od 5 kwietnia 1979r. do 4 czerwca 1980r. (w czasie pracy w (...) S., poczynając od upływu czternastodniowego okresu próbnego) B. G. (1) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w

szczególnych warunkach, tj. pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Oznacza to więc, że jego staż pracy w warunkach szczególnych jest jeszcze dłuższy.

W myśl przepisu art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej - świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2. Ubezpieczony wniosek o emeryturę złożył w lutym 2013 r., a wiek emerytalny 60 lat ukończył w dniu (...)r.

W tym stanie rzeczy, na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ten sposób, że przyznał B. G. (1)prawo do emerytury od osiągnięcia wieku emerytalnego, tj. od dnia (...)r. (pkt I. sentencji wyroku).

W myśl przepisu art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 kwietnia 2009 roku, „w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego”.

W niniejszej sprawie należało więc dodatkowo jeszcze ocenić, czy jest możliwe przyjęcie, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za „niewyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji”. Należało przy tym za ową okoliczność uznać stalenie, iż ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymował się co najmniej 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Jak wynika z przedstawionych wyżej wyników postępowania dowodowego, w niniejszej sprawie organ rentowy, mimo iż dysponował stosownymi, miarodajnymi i poprawnymi formalnie dokumentami, błędnie ustalił staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych. Jak już obszernie wyjaśniano wyżej, B. G. przedłożył w pełni poprawne i odpowiadające wymogom prawa dokumenty, które potwierdzały fakt świadczenia przezeń pracy w warunkach szczególnych. Postępowanie organu rentowego, który uznał te dokumenty za miarodajne, było więc całkowicie niezgodne z prawem i nieuzasadnione.

W powyższej sytuacji koniecznym stało się stwierdzenie, że organ rentowy wydał błędną decyzję, odmawiającą przyznania prawa do świadczenia w sytuacji, gdy możliwe było wydanie decyzji zgodnej z prawem. Powyższe oznacza, że opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność.

Z uwagi na powyższe, zgodnie z normą zamieszczoną w przepisie art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, koniecznym stało się orzeczenie jak w punkcie II sentencji wyroku.